

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Datum
2010-01-19
Ert datum
2009-10-21

Vår referens
2009-11-0004
Er referens
Ju2009/7919/DOM

Yttrande över utredningen ”Ökad säkerhet i domstol” SOU 2009:78

Sammanfattning

Fackförbundet ST ställer sig i huvudsak bakom de förslag som läggs fram i utredningen. Nedan lämnar vi ett antal kommentarer som understryker vikten av delar i utredningens förslag eller där ST till viss del har en annan mening än utredningen.

När utredningen samlat in information så har den bland annat vänt sig till en av de fackliga organisationerna inom området. Det rimliga vore att utredningen vänder sig till samtliga fackliga organisationer inom området. ST har inte blivit kontaktad under utredningens gång.

STs synpunkter på utredningens förslag

- *ST anser att det finns ett klart uttalat behov av att utöka möjligheterna för säkerhetskontroll i domstolarna som utredningen föreslår. Möjligheten att åstadkomma säkra domstolar vidgas genom att tröskeln för när säkerhetskontroll kan beslutas sänks. Att kontrollen kan använda även vid så kallade abstrakta hotbilder ser vi positivt på. Bra att utredningen understryker att behovet av ökad säkerhet finns även vid andra förhandlingar än i brottmål – att även förvaltningsdomstolarna berörs i hög grad. Enligt uppgift i utredningen så bedömer domstolarna att den största riskfaktorn finns vid civilmål och då särskilt familjemålen. Ordning och säkerhet vid domstolarna har stor betydelse för allmänhetens förtroende för hela domstolsväsendet och rättsäkerheten. ST instämmer i utredningens förslag att det i framtiden endast ska förekomma en typ av säkerhetskontroll och att den nuvarande indelningen i ”allmän” och ”särskild” säkerhetskontroll utgår.*
- *ST tillstyrker utredningens förslag att ”gästande” domstol ska kunna fatta beslut om säkerhetskontroll i de lokaler som lånas av annan domstol. Vi förutsätter att det sker i samråd mellan berörda domstolar*
- *ST tillstyrker utredningens förslag att det inte längre ska vara möjligt att vid säkerhetskontroll lämna okontrollerade föremål till förvaring. Den som inte tillåter undersökning av föremål ska vägras tillträde. Som ett exempel gäller det vid inpassering till riksdagen. Föremål som annars skulle lämnas till förvaring utgör naturligtvis en potentiell säkerhetsrisk.*

Fackförbundet ST

Box 5308, 102 47 Stockholm
Besök: Sturegatan 15
Tfn: 08-790 51 00 Fax: 08-24 29 24 ST Direkt: 020-578 578
E-post: st@st.org Webbplats: www.st.org
Organisationsnummer: 802003-2101
Pg: 11 44-5 Bg: 365-60 71

- Av utredningen framkommer att det fortfarande finns domstolar i vilka det är möjligt att ta sig långt in i domstolslokalerna utan att bli iakttagen av expeditions- eller ordningsvaktspersonal vilket påverka säkerhetsnivån negativt. Förvisso är det så att säkerheten beaktas vid ny- eller ombyggnationer. *Men är säkerheten vid entréer eller passager i domstolslokalerna bristfälliga på grund av lokalernas utformning måste det beaktas vid bemanningen med ordningsvakter - det kan krävas fler ordningsvakter för att nå en tillräckligt hög säkerhetsnivå.* I övrigt kan sägas att det är förvånande att bara 70 % av domstolarna har utrymningslarm.
- *ST – liksom utredningen – anser att det finns ett värde i att domstolen håller sig med egen uniformerad säkerhetsutbildad personal(ordningsvakter).* Egen vaktpersonal är i högre grad än inhyrd personal förtrogen med rutiner, övrig personal, byggnader m.m. Det bidrar till en hög säkerhetsnivå och har ett preventivt syfte. En passande uniform är nödvändig för att tydliggöra funktion och skillnaden mellan ordningsvakt och övrig personal.

I utredningen kommenteras ordningsvaktens utrustning och att det skulle vara olämpligt att vaken i sin dagliga utrustning bär batong. Då batong är det enda redskap som ordningsvakter har för att möta och förhindra pågående fysiska angrepp på person och egendom ska det ses som ett krav att ordningsvakt bär batong hela tiden. Det är även en arbetsmiljöfråga då arbetsgivare kräver att man använder den skyddsutrustning som behövs för vissa arbetsuppgifter. För övrigt är det inte domstolschefen som beslutar vilken utrustning ordningsvakter ska bära utan polismyndigheten.

- *I de fallen fast säkerhetskontroll förekommer förutsätter ST att den är – för att fylla sin funktion – bemannad hela tiden.* Det innebär att det måste finnas tillräckliga personella resurser för den fasta säkerhetskontrollen, inte minst med tanke på att arbetet som ordningsvakt kombineras med andra förekommande sysslor på domstolen. Personal måste finnas tillgänglig oavsett om den fasta säkerhetskontrollen för stunden genomförs eller inte. Arbetsinsatsen för den föreslagna fasta kontrollen anser ST går utöver vad som i dag läggs på säkerhetsinsatser vid domstolarna. I övrigt anser ST att det inte är lämpligt att ordningsvakter arbetar ensamma.
- Förslagen i utredningen berör landets samtliga domstolar. Samtidigt utgår utredningen ifrån att det endast blir ett begränsat antal domstolar – uppskattningsvis 10–15 domstolar – som vid varje given tidpunkt kan tänkas ha skäl att genomföra fasta säkerhetskontroller, dvs. säkerhetskontroll över en längre tid. *ST vill peka på att antalet domstolar med fast säkerhetskontroll kan komma att öka framöver med tanke på det allt hårdare samhällsklimatet (ett samhällsklimat som utredningen pekar på ett flertal gånger).* En utgångspunkt kan vara att samtliga domstolar ska ha någon form av ”fasta” säkerhetskontroller d v s kontrollerna permanentas för att nå en hög säkerhetsnivå. Men detta skulle sannolikt bedömas ge för stora inskränkningar i förhandlingsoffentligheten och den personliga integriteten som har sin utgångspunkt från grundlagsskyddade rättigheter i regeringsformen.
- *Utredningens förslag kommer att medföra kostnadsökningar. ST anser liksom utredningen att ökade kostnader ska täckas av ökade anslag – här vill vi citera utredningen på sid. 129 - ”Kostnads- och effektivitetshänsyn får inte heller tillåtas att väga så tungt i förhållande till säkerheten i domstolarna att det hindrar att*

säkerhetsaspekten ges den ställning den bör ha i ett väl fungerande domstolsväsende”.

Det är ett angeläget samhällsligt intresse att kunna genomföra säkra och öppna domstolsförhandlingar som är en kärnverksamhet i ett rättssamhälle.

Fackförbundet ST

Annette Carnhede
Förbundsordförande

Torbjörn Carlsson
Utredare